

PENSEO

N-ro 360

okt. / 2021

Monata Beletra Revueto en Esperanto
Honorita de Premio Grabowski, 1994

Fondita en 1990; Enretigita en 1997 la 32-a jaro <http://www.elperno.cn/penseo/penlisto.htm>

Maria Nazaré Laroça (Brazilo)

Parfumo el infanaĝo

Kun granda plezuro
mi vidas aŭguste
la manaka'-arbo
en la najbara ĝardeno,
tiel fieran kaj simplan!

Kaj ĝi memorigas min
pri alia sama arbo,
kiu parfumis al mi
la tutan infanaĝon
ĉe l' kanto jena:
Trans tiu monteto
manaka'arb' staras,
geedziĝu ni, kaj iru tien!
Ĉu vi? Ĉu vi?

Juiz de Fora, 31/08/2021.

Koloroj

Al Mark Twain

Flamo, fajrer' etera',
Anim' ne havas koloron!
kantas poeto Chico César.

Ni sentas la saman doloron,
kaj kun nigra haŭto,
kaj blanka aŭ flava!

En ĉi tiu bunta mondo,
la saman feliĉon tamen
nur per Amo ni trovas.

Juiz de Fora, 25/08/2021.

REVENO

Ĉi-dimanĉe matene,
mi akceptis la inviton de l' ĉielo,
safirblua ŝvebanta lago,
kaj foriris el la hejmo sola.

Mi kunportis kuraĝon
kaj bastonon celante
promenon sur la placo
ĉiam bonveniga.

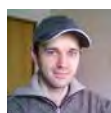
De tempo al tempo mi haltis
por admiri la poezion
de l' koloraj nervuroj
de seka folio surgrunde ...

L' arto ekzistas
por ke la realo
ne nin detruu,
tion diris Nietzsche.

La naturo ekzistas
por ke mia humaneco
sin rekonstruu.

Juiz de Fora, 22/08/2021.

Tiberio Madonna (Italio)

Bildkarto

Mi volintus ekspedi
bildkarton de Ĝenovo
al mia patrino.
En Paradizon.

Poste mi ekpensis

ke l' Paradizo
ne ekzistas.

Rita Mkrtchyan (Armenio)

Pripensas kaj ofte parolas
Pri sento de la nostalgi',
En "mar" virtuala grandega
Ŝanĝiĝas ni daŭre pli.
La temp' iĝis "nigra", alarma,
Sed nia protestas anim',
Ektuŝas pentraĵoj belegaj
De bunta natur' harmoni'.
Ni ĝuas poemojn kaj kantojn
La ĝoj' nur, neniŭ envi',
Silentas, se ege diversas
Konkludoj kaj la opini'.
Ekscias pri ĉiuj novaĵoj
En viv', en ĝarden', en domet',
Malsame ni ĉiuj reagis,
Kutime grimacas i-ret'.
Informoj pri la ŝatokupoj,
Pri sano, labor', famili',
Komprenas, ke en nia mondo...
Solecas ne nur mi kaj vi.

lasu min dormi
lasu min sonĝi
mian plej dolĉan sonĝon
nur unu minuton
vŝŝŝ-spir-ronke
la somera pluveto
karese frapetas
la dormoĉambran fenestron
en la matena krepusko
nur unu minuton
vŝŝŝ-spir-ronke
lasu min turni
por brakumi kusenon
nur unu lastan fojon
en la molega kuŝejo
nur unu minuton
vŝŝŝ-spir-ronke
lasu min
lasu min dormi
lasu min sonĝi
nur unu minuton
eble du pluajn aŭ tri
tintas tin-tine!
ho, ne ...
tintas tin-tine!
ho, ne ... ĉu vere?
tintas tin-tine!
ho ... ĉu vere tiel?
tintas tin-tine!
vere tiel malfrue?
nun restas nur ...
nur unu minuto!

Jan P. Sandel (Germanio)

Nur unu minuto

vŝŝŝ-spir-ronke
lasu min
lasu min do
lasu min dormi
nur unu minuton
vŝŝŝ-spir-ronke
lasu min

Wally du Temple (Kanado)

Linko, Indiana Fonto de Sekretoj

Se volas trovi sekreton, imagu linkon
Kato sekretema; hartufigas orelpinton
Granda Silento, klarvidulo tempe kaj space
Malkaŝanto de mensaj bildoj montre kaj
trance

Sekvu sub la firmamento suprojn de indiko

La ĉeeston; per viaj oreloj sentu per mimiko
En nigra nokto atentu, tenu ilin pinte!
Promesu bonagojn kaj sekretoj venos salte

Linka kuracilo ekvenos el la kamuflo!
Aŭskultu silente voĉon ĉe orelotufo
Timojn, mensogojn, ignoru; estu vi tre lerta
Kiam aŭdiĝas linko el arbaro aperta

Kastoro, Avataro por Konstruantoj

Kastoroj, famaj farantoj de besta regno
Instruas pri multporda akva doma desegno,
Konservi alternativon, tiel malfermata
Estu ĉiam eliro preta, kaj ne blokata.

Loĝejoj en kaj el akvo, ŝajne amfibiaj,
Preskaŭ flosantaj por familioj senfobiaj.
Montras fortan emocion de la familio.
Geedza paro teama, alta harmonio.

Patrino kaj patro dolĉe trunkojn maĉas
Akraj dentoj science branĉetojn tekse tranĉas.
Padelvostojn navige svingas geedza paro,
Post atingosento de sukceso, jen riparo.

Ĉiu scias kiel kompletigi la laborpecojn
Kiu apartenas al si, honoras talentojn.
Tiaj domoj estas fortaj muroj, kiel digoj
Kreas lagojn, marĉojn por akvobirdoj kaj
pigoj

Ángel Arquillos López (Hispanio)

Mi plenumis la promeson

Mi plenumis la promeson
reveni en nian hejmon,
sed en ĝi regas mistero
kun malagrabra atmosfero
kaj kun fermitaj fenestroj.
Mi plenumis la promeson
kaj kun timo mi konstatas

ke jam vi ne plu revenos...
Vi forflugis inter nuboj
al la senfina ĉielo,
kie loĝas senkorpuloj
spiritoj kaj anĝeloj.
Mi plenumis la promeson,
sed la pezo de la grundo
estas forta bariero
kaj mia korp' elĉerpita
ne plu trapasos la teron.

Kiu vokas min ?

Kiu vokas min
de l'pasinteco?
Mi la vortojn
ne distingas,
embarasita mi estas
kun mia mens'
kortuŝita,
ĉar mi sidas
sur la kanapo de l'vivo
meditante
pri malĝojo
kaj feliĉo,
sed la voĉo
de l'pasinto
daŭre vokas
kun insisto
kaj petegas mian helpon.
Kion fari?
Kie estas la paseo?
Kie estas la mistero?
Mi tre solas
sur la kanapo de l'vivo,
mi deĵoras
kaj atendas la momenton,
retrovi la pasintecon
kaj rekuperi la vivon.

Joaquim Lagartixa (Portugaliao)

Naturejo

Mi ŝatas arbojn
sur kies trunkoj
oni enskribas
diversajn nomojn;
kaj kies branĉoj
ventopelataj
onde moviĝas susure lantaj;
kaj mi ektuŝu
per la vizaĝ'
zefirmisteron
de arbarmiraĝ'

Somere

Kia ĝoj'!
Somero estas tempo de feliĉo
cikadoj centobliĝas ĉie kante
riverencas volumenoj ĉiuloke
la haŭto de ĉies koloroj senbridiĝas
Kaj mi per la fingroj disetendaj
ĝuas la fandiĝon de la ĉielo
en la maro.

Lando

Altaj montoj
altegaj, eĉ
krutaj
malebenaj formoj de la vivo, — agloj
irvagule;
kruda dolĉo!,
Perforte ĉiel staras la perrforto:
tamen, homoj persistas!

Lenke Szász (Rumanio)

Metempsikozo

Kiam alvenos la vivfino,
Kien ekiros la animo?

Ke ĝi neniiĝos samtempe
Ja por mi estas nekredeble.

Metempsikozo, mia revo—
Estas postmorte iĝi mevo,
Flugi super la greka maro—
Mia granda dumviva amo.

Bluas la eterna ĉielo,
Brilos sub mi mara senfino.
Animo ne loĝos en tombo,
Animo ne fariĝos polvo.

Aksel Voino (Germanio)

Sidante antaŭ mi, vi legas
Via haŭto scias, ke mi ĝin rigardas
De temp' al tempo vi ektemas
Sub via vualo de sulkoj fajnaj
Sen rigardi supren vi ridetas
Dio ! ho Dio, kiel vi estos bela
Kiam viaj haroj griziĝas ...

Bestoj

Ĉu mi ŝatas bestojn?
Ĉu mi ŝatas homojn?
Ĉu estas fidelaj?
Ĉu estas amindaj?
Mi ne povas diri
Se mi devas pensi
Ke homo kaj besto
Vivas en kunsento.
Ili diferencas.
Tamen ofte eblas
Sentemoj tre fortaj
Unu por l' aliaj.

Jadranka Miric (Serbio)

Somera sunsubiro

Aŭgusta tago.
 Apenaŭ suno subiĝis.
 Ni apud kvieta lago
 rigardis dum suno en lago speguliĝis!
 Diverskoloraj butonoj- ŝtonetaj
 ĉe kvieta lagobordo.
 La ĉielaj koloroj laŭ ordo
 aperis. Jen, blujaj, flavaj kaj ruĝetaj.
 Fore Rtanj monto bluiĝas.
 Suno malantaŭe malaperis.
 Malrapide vesperiĝas.
 Dume ĉielo apenaŭ oriĝas.

Frua aŭtuno

Venis ventego tutforte fajfante.
 La malvarmo nealvokita, forportante
 velkintan foliaron . Ekploris floretoj.
 Vekiĝis malĝojo. Larmoj sur
 okuloharetoj !
 Sur ĉielo plumba nubaro
 nek unu brilo de kaŝita stelar' .
 Malravita mi okule serĉas la lunon.
 Perdiĝis ĝi , nek matene mi vidis Sunon.
 Vide al vide la tilio preskaŭ mortinta..
 Ĝia branĉaro ruĝbruna jam falinta
 en ŝosea putraĵo transforminta.
 Unu sezono estos baldaŭ jam pasinta!

Kiam mortas foliar'

Kuŝiĝis foliar' aŭtuna
 laŭ velkinta mola herbej' ,
 mortis pro varmego suna.
 Disjetitan foliaron,
 ĉiam diligenta formikar'
 kunportas sen ajna ĉar' !.
 Kaj nokto longas
 helas aŭ nigras
 kaj malrapide pasas.

Elena Popova (Bulgario)

Fajra spirita

de Bogomil Ĵivkov, skulptisto el Bulgario

Jen Prometeo,
 kun aglo surŝultre. Pek'?' –
 ŝtelis la fajron.

Bonkora Titan'
 vane koleris l' diojn.
 Mankas egalec' .

Eva kun pomo –
 ne elpagita kulpo.
 Ĉiam sen ino?

Muzika eĥo
 je Rodopa Montaro –
 Orfea memor' .

Falas folioj
 el la Arbo de vivo.
 Printempo venos.

L' milit' finiĝis
 kun lambastonoj. Antaŭ
 li – malluma nokt' .

La amo portas
 flugilojn nur al duo.
 Arda pasio.

Varma tero sub
 nuda Eva. Ĉielo
 emociiĝas.

Danc' de la korpoj –
 muziko, ekstazo kaj...
 forgesita nokt' .

Spirit' kaj korpo –
 la materio venkas.

L' Spirit' suferas.

Patrin' kaj ido –
sancta, ĉiama ligo.
Ĉiela faro.

Nokta ripozo –
kapo ĉe kapo songe.
La zorgoj dormas.

Li kaj Ŝi en voj'
al lumanta espero.
Proksime kruco.

Birdo kaj ino
impetaj al la lumo.
Suna invito.

Muziko sonas –
sinforges' ĉe piano.
Luno aŭskultas.

El Ĉina Antikva Poezio

Li Qingzhao (1084-1151)

—laŭ melodio *Ebrio sub ombro de floroj*

Densaj nuboj kaj nebul' maldensa
ĉiam kloŝas en taglumo
super mi kun ĝenaj splenoj.
En la leon-forma incensujo fumo
jen spiralas alten kun leĝero.
Nun okazas Fest' de Duobla Naŭo*
de ĉi tiu jaro per kultado en ofero.
Porcelana kapkuseno,
gaza kulvualo malvarmiĝas
en meznokto kun fridflua veno.

Mi vespere trinkis vinon
ĉe barilo orienta, kie floroj
krizantemaj pompas,
sur manikoj miaj bonodoroj
striaĵ kaŝe elspiriĝas.

Sciu, fakte vere mi ja en sopiro
al vi ĉiam kun suspiro.
L' okcidenta vento levas
pordkurtenon jen kaj jen
kaj vidigas miajn vangojn
pli malgrasajn ol flavfloroj en ĝarden'.

* *La tago estas la naŭa de la naŭa monato laŭ la ĉina lunkalendaro. Dum tiu tago oni kultas al prapatroj kaj dediĉas respekton al maljunuloj.*

—laŭ melodio *Flutado sur teraso*

Incensiloj brulis jam ĝis cindro
en la leonforma incensujo el metalo.
Ruĝa litkovril' masiĝas onde en la lito
kaj mi ja malemas fari kombon al hararo.
La tualettabl' kovriĝas jam per polvo
ŝajne forlasita en la buduaro.
La sunlum' filtriĝas kaj prilumas
jam sur hokojn de la kulvualo.
Multe da kor-vortoj volas mi elverŝi,
sed mi ne eldiri pro ĉagrena baro.
Lastatempe malgrasiĝas mi ostece
ne pro la drinkado gluta per pokalo,
nek pro invadado de l' trista vento
de l' aŭtuno kun susura folifalo.

Lasu do, ve, lasu do!

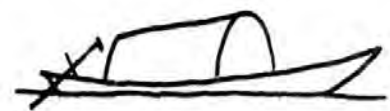
Eĉ mi kantas fojojn mil kaj mil
la kanzonon “*La ĉagreno de disiĝo*”,
mi ne povas vin reteni de forir',
ĉar vi devas ja plenumi l' devon.
Mi sopiras al vi kun suspir'
en malplena mia buduaro.
Fiksrigardas mi la rojon, sen konsil',
lirl-fluantan antaŭ la fenestro.
Ĝi respondas nur al mia maltrankvil'
pri vi en distanco malproksima.
Mia spleno des pli kreskas kun kor-tril'.

—laŭ melodio *Branĉo da umefloro*

Ruĝaj lotusfloroj velkis
kaj forsvenis ĝis sen bonodor',
La bambua mat' elspiras la aŭtunan
fridon,

kiu mordas min en ĉi-hor'.
 Mi leĝere ŝanĝas veston
 al maldika silka robo por
 remi la boaton sola.
 Kiu povus sendi al mi vorton
 per nubero el la for'?'
 Kiam la sovaĝanser' revenas,
 jam troviĝas etaĝdomo en lunglor'.

Floroj falas jen laŭplaĉe
 kaj rivero fluas kontraŭ homa vol'.
 Sopiremo samas en du lokoj,
 sed ĉagrenojn vekas sen ignor'.
 Mi neniel povas min senigi
 je la spleno de disiĝ-dolor',
 kiu ĵus vanuis el la frunto
 kaj nun jam inundas en la kor'.

—laŭ melodio *Perdrika ĉielo*

Sunlum' de l' aŭtuno malvarma
 surrampas la ŝprosojn jen ŝtele,
 platan' senfolia malamas lastnoktan
 blank-prujnon altrudan kruele.
 Por teni min sobra mi emas
 trinketi la dikan teakvon ja ebriopele.
 Se mi, ve, vekigĝas el sonĝo rompita
 preferas mi fumon incensan
 pacigi trankvile tenere.

Aŭtun' al la fin' jam aliras,
 sed same ja longas la tago.
 Mi vere min sentas pli trista,
 mizera ol la vagabondo en vago.
 Volontas mi min ebriigi
 plaŭplaĉe kun menso en svago,
 alfronte al flavaj floretoj en pompo
 ĉe l' heĝ' orienta kun arom-atako.

elĉinigis

Vejdo (Ĉinio)

Shi Runzhang (1619 - 1683)

Survoje al hejmloko

Ĉe l' ŝtona bordo de sinua fluo
 malnovaj arboj laŭ la muro staras.
 Sovagaĝaj rojoj kunas inter montoj,
 vilaĝon presikfloroj el si faras.
 Vokitaj kokoj pasas tra verg-heĝo,
 genepoj l' avon taste nun regalas.
 Ermito, oldiĝante, mi fariĝos,
 ĉar monto ja al mia dom' najbaras.

Shen Deqian (1673 - 1769)

Pasi tra Xuzhou

Ĉie fluas freŝa akvo. Vasta je cent lioj
 kampo per pendantaj plorsalikoj sin nebulas.
 Brovoj de mi, trapasanto, ŝajnas gaje verdaj;
 kun ĉirpado de cikadoj mi Xuzhou traveturas.

Li E (1692 - 1752)

La templo Lingyin en luna nokto

En frosta nokto l' templo lume blankas,
 sinua fluo ĉe la pord' sin movas.
 La luno lumas super montopintoj;
 folioj sur ĉi fonta akvo flosas.
 L' estaĵoj mutas kaj la universo
 silentas, kiam sola lamp' morozas.
 Revene mi renkonti tigron timus,
 ĉar tiam vent' el rokoj jam nervozas.

Lu Kai (? - ĉ. 504)

Dediĉi poemon al Fan Ye

Mi plukas umefloron, por ke sendu
 al kara mia ĝin la kuriero.
 Sudlande ja nenio donaceblas,
 krom frondo kiun benas primavero.

Xue Daoheng (540 - 609)

Nostalgio en ekprintempo

Du jarojn pli frue mi l' hejmon forlasis.
 Post la ekprintempo sep tagoj jam pasis.
 Sovaĝaj anseroj norden min antaŭis,
 sed, antaŭ l' florad', min hejmveo ĉirkaŭis.

Liu Zihui (1101 - 1147)

Memoro pri la ĉefurba vivo

Li Sisi, en juneco bonzineto, poste geĵŝo
 belega, sin prezentis en ĉefurbo vivoplana.
 Sed bedaŭrinde, ŝi kaj maljuniĝis kaj
 velkiĝis,

dronante en la vagaborda vivo forte splena.
 Paliĝis l' orfadena vesto kaj klakilo, kiuj
 la koron iam ĉarmis de la reĝo fenomena.

elĉinigis

Minosun (Ĉinio)

Mile Gojkoviĉ

KORO DE JOVANO

UĈK-anoj Jovanon kaptis
 en la domkorto lia.
 Ili lin kidnapis
 transportante al fi Flava domo - albania.
 kie ili la serbojn buĉadis!
 Ĉiun interan organon ili elprenis
 de ili, poste multekoste vendadis
 ien eksterlanden!
 Eble neniu eksciis
 ion ili faris al la serboj. Pro vero
 Dio ĉiam sendas al ni signojn!
 Iu germano aperis
 kiel fulmo el klara ĉielo,
 la domon de Jovano serĉanta.
 Mi estis Wagner Johano
 al vojo mi ekiris
 por ke mi vidu la filon de Jovano!
 Kiam li atingis la vilaĝon
 la etulo trakuris la korton
 plena de koto.

El plena voĉo subite li ekkriis:
 Venis al mi mia patro!
 Ĉe Johano koro eksaltis,
 la vera koro de Jovano forte tiktakis
 pro malgajo kaj pro feliĉo!
 Johano ŝanĝis sian kredon,
 prenis kun si la etulon
 kiel sian filon.
 Ne estis ĉi poemo malvero
 sed la vero vera de Dio viva!

elserbigis **Jadranka Miric (Serbio)**

Mimoza Ahmeti

Mia krio

Mi mortos,
 Envane vi min vekiĝi sub ĉi tiu ruĝa arko
 petas
 De la malleviĝo
 Kie la pinarboj brulas,
 Envane revivigi la duonlumajn
 hormontrilojn de la sento
 En ĉi tiu horo.
 Ĉar mi enfalis, delonge enfalis.
 Granda, brua, mortigita mi enfalis,
 Per ruĝa vundo kiun nur mi vidis.
 Ho, brue, tro brue mi enfalis,
 Neentombigita mi enfalis,
 Sur ĉi tiun teron enfalis.

Kaj neniu vidis kie mia ululado enfalis,
 Neniu aŭdis,
 Neniu scias kie nun ĝi vagas,
 Kie mia ululado ululas.
 Apud vi, freŝa junularo, mi estas,
 Ambicia, muskoloplana.
 Vian manon etenditan super mia korpo mi
 vidas,
 Vian fortan manon, vian petatan manon,
 Kaj viajn animlogajn lipojn mi tuŝas kaj

elkore aŭdas.
Sed ...mi enfalis, mi malrapide estingiĝas,
Sub la pezo de mia korpo malvarmiĝanta
De mia sango en la vejnoj glaciiganta,
Dum mia krio elmigras kaj eĥas,
Kaj nur por ĝi mi zorgas,
Dum mi mortas. Ĉu vi ne aŭdas?

Estis vojo

Estis vojo kie vi senĉese pasis,
Vi, kara,
Vi, bela,
Vi, ekstravaganca,
La alies ekstravaganca,
Insultita, humiligita, komplimentita,
Kiel la historio de valora pentraĵo.

Eĉ mem vi sciis la kialon
Ke foriris la haroj en libero,
Dum la piedoj premis en la kadavrejo
De la kadavrecaj amoj,
Kiuj kiel ajn havis la manion
Por ekzameni la urbajn buŝojn.

Nun vi ne estas,
Nun vi sur la vojo mutiĝanta ne plu paŝas,
Nek via paŝo,
Nek via granda korpo,
Nek via buŝo kun koaguloj
Je abomeno kaj malŝato.

Tie estas la vojo, tie,
Kaj via dismetita kadavrejo...
La kadavroj de la forĵetitaj karuloj
Sur la maljuniĝintaj borderaĵoj.
Nun kiam mi pasas tien
Mi sentas la grandan mankon de via orbito,
Kaj donas salutojn laŭskeme
Per malvarmo de la kartono
Kiun ni por vi respektas.

Por vi, karulino,

Por vi, insultita,
Por vi, humiligita,
Kiel la historio de la pentraĵo
Plej valora.

Elalbanigis

Bardhyl Selimi

(Albanio)

Zhuangzi

ĈAPITRO DUDEK-KVINA

Xu Wugui

§25-13

Shaozhi demandis Taigong Tiao, dirante:

“Kion signifas ‘vilaĝa diro’?”

“La vilaĝo,” respondis Taigong Tiao, “estas kolektiĝo de ĉirkaŭ deko da familioj aŭ ĉirkaŭ centoj da personoj, kiuj havas komunajn konvenciojn. La arigo de diversaj individuoj formas komunumon kaj la komunumo disiĝas en diversajn individuojn. Oni povas vidi cent partojn de ĉevala korpo, sed oni ne povas diri, ke tiuj ĉi partoj estas la ĉevalo mem. Se la ĉevalo estas kondukita antaŭ vin kaj vi kombinas la diversajn partojn en unu tuton, tiu tuto estas la ĉevalo mem. Sammaniere la montoj fariĝas altaj dank’ al la akumuliĝo de siaj malaltaj partoj; la rivero Jangzi kaj la Flava Rivero fariĝas grandaj dank’ al la enfluo de riveretoj; la saĝuloj fariĝas respektegataj dank’ al la kolekto de la spertoj de diversaj individuoj en sin.

“Tial vi povas formi vian propran opinion pri tio, kio eniras en vian menson de ekstere, sed vi ne devas alkraciĝi al via opinio; vi povas esti prava pri tio, kio venas el via menso, sed vi ne devas rifuzi alies opiniojn.

“Ĉiu el la kvar sezonoj havas sian propran temperaturon, sed ĉar la Ĉielo montras apartan favoron al neniu el ili, ili kune kompletigas la jaron. Ĉiu el la kvin ministroj havas siajn proprajn devojn, sed ĉar la suvereno montras apartan favoron al neniu el ili, ili

povas kune regi super la regno. Ĉiu el la regnificistoj civilaj kaj militaj havas siajn kapablojn, sed ĉar la estro montras apartan favoron al neniu el ili, ili perfektigas en sia virto.

“Ĉiu el la estaĵoj en la mondo havas sian propran ekzistokialon, sed ĉar la Taŭo montras apartan favoron al neniu el ili, tial ĝi estas sennoma. Tiu, kiu estas sennoma, faras nenion; tiu, kiu faras nenion, plenumas tamen ĉion.

“La kvar sezonoj havas sian komencon kaj finon; la mondo havas siajn ŝanĝiĝojn kaj transformiĝojn; la malfeliĉoj kaj feliĉoj sin intersekvas. En la strebado al siaj diversaj celoj, la homoj povas esti pravaj aŭ malpravaj. Kiam vi ĵetas rigardon al marĉo, vi vidos diversajn arbojn kun ligno taŭga ĉiu por aparta uzo; kiam vi ĵetas rigardon al monto, vi vidos arbojn kaj rokojn, kiuj kune okupas la saman terpecon. Jen kio estas nomata la vilaĝa diro.”

“Ĉu do oni povas konsideri ĝin kiel la Taŭon?” diris Shaozhi.

“Certe ne,” diris Taigong Tiao. “Ekzistas sennombraj estaĵoj en la mondo. Kiam ni diras “dek mil estaĵoj”, la cifero “dek mil” servas nur por elvoki en ni grandan nombron. Tial, kiel estas dirite, ‘La ĉielo kaj la tero estas la plej grandaj fizikaj formoj; la jino kaj la jango estas la plej fortaj vitalaj energioj; la Taŭo estas la fonto de ĉiuj estaĵoj. Ĝi estas nomata la Taŭo ĝuste pro sia senlimeco, ĉioamplekseco. Kiel do la de vi nomata Taŭo povus esti komparata kun la Taŭo mem? Se ni volas diferencigi ilin, ili estas tiel diferencaj inter si, kiel la hundo kaj la ĉevalo.”

“De kie do naskiĝas la estaĵoj,” diris Shaoqi, “kiuj vivas interne de la kvar direktoj kaj la ses limoj de la spaco?”

“La du vitalaj energioj, nome la jino kaj la jango,” diris Taigong Tiao, “altiras unu la alian, forpuŝas unu la alian kaj reguligas unu la alian. La kvar sezonoj sin sekvas reciproke, sin estigas reciproke kaj sin finas reciproke. La ŝatoj kaj malŝatoj venas kaj foriras, kaj leviĝas kaj falas. La masklo kaj la femalo disiĝas kaj kuniĝas, tiel produktante kaj eternigante la vivon. La sekureco kaj la danĝero alternas reciproke. La malfeliĉo kaj la feliĉo ŝanĝiĝas unu en la alian. La malrapideco kaj rapideco sekvas unu la alian. La

kuniĝo kaj la disiĝo estas rilatigitaj unu al la alia. Tiuj ĉi nomoj kaj la efektivoj povas esti notitaj, kaj iliaj apartaĵoj povas esti konfirmitaj. La intersekvo en la kronologia ordo, kaj la alternado de movoj (la returno post atingo de la limo, la rekomenco post atingo de la fino) — tiuj estas la universalaj leĝoj de ĉiuj estaĵoj en la mondo. Ĉio, kion la paroloj povas ampleksi, kaj ĉio, kion la inteligenteco povas atingi, estas limigitaj ekskluzive nur al la kategorio de la estaĵoj en la mondo. La sekvantoj de la Taŭo ne penas serĉi la komencon kaj la finon de la estaĵoj. Jen kie haltas ĉiaj diskutoj.”

“Ji Zhen opinias, ke nenio kreis la mondon; Jiezi opinias, ke io mistera kreis la mondon. Kiu el la du opinioj estas konforma al la vero?” diris Shaozhi.

“La koko krias kaj la hundo bojas — tio estas konata al ĉiuj,” diris Taigong Tiao. “Sed eĉ la plej saĝa el ni ne scias kial la koko krias kaj la hundo bojas, nek povas antaŭvidi, kio ili fariĝos en la estonteco. La analizado de la kaŭzoj kaj la efikoj kondukas al pensado, ke la malgranda povas esti senkompare malgrandega, kaj la granda povas esti neimageble grandega. Tute egale, ĉu ni diras, ke nenio kreis la mondon aŭ ke io mistera kreis la mondon, ni estas en efektiveco limigita al “estaĵoj” kaj neeviteble falos en eraron. La opinio, ke io mistera kreis la mondon, estas opinio tro realeca, dum la opinio, ke nenio kreis la mondon, estas opinio tro malpleneca. Kiam ni parolas pri la nomo kaj la formo, ni parolas pri la materia ekzistado; kiam ni parolas pri la sennomeco kaj la senformeco, ni parolas pri la nemateria ekzistado. Ni povas esprimi per vortoj aŭ formi en nia menso ideojn, sed ju pli ni esprimas per vortoj, des pli fore ni estas de la vero.

“Ni ne povas malebligi al io naskiĝi, nek al io morti. La vivo kaj la morto ne estas malproksime unu de la alia, sed la leĝo, al kiu ili estas submetitaj, estas super nia kompreno. La opinio, ke io mistera kreis la mondon kaj la opinio, ke nenio kreis la mondon, estas nur supozo naskita el dubo.

“Kiam ni penas eltrovi la fonton de la mondo, ni retrospuris ĝis la senfineco; kiam ni penas eltrovi la finon de la mondo, ni konstatas ankaŭ la senfinecon. La du senfinecoj superas ĉian esprimeblon per vortoj. La sama leĝo regas ĉiujn estaĵojn en la mondo. La opinio,

ke io mistera kreis la mondon kaj la opinio, ke nenio kreis la mondon, estas bazita sur la paroloj; ili komenciĝas kaj finiĝas kun la ‘estaĵoj’. La Taŭo estas senforma, sed ĝi ne estas nenieco. La nomo Taŭo estas adoptita de ni nur por praktika celo. La du opinioj supre menciitaj estas limigitaj al la ‘estaĵoj’. Kiel do ili povus ĝeneraligi la Taŭon mem? Se ni parolas adekvate, ni tiam parolas pri la Taŭo la tutajn tagojn; se ni parolas ne adekvate, ni tiam parolas nur pri estaĵoj la tutajn tagojn.

“La Taŭo, la perfekta stato de la estaĵoj, povas esti komunikata nek per parolo, nek per silento. La plej alta formo de diskutado estas farata kiel sen parolo, tiel ankaŭ sen silento.”

Elĉinigi

Wang Chongfang

(Ĉinio)

Ĉineske

Jadranka Miric (Serbio)

Pigo

—laŭ ĉinesko Sopir-al-sudo*

Aŭgusta
vetero plaĉas.
Tage tre suna, nokte
tre freŝa sed tre mildas,
aer’agrables!

Rigardis
mi pigojn. La par’
faris neston. Panjeto
kovas dum flugas birdar’
Ĝi sen amikar’.

Tage sun’
brulas. Sufokas
aer’. Pigo ne plendas.

Pace sorton eltenas.

Mi ĝin admiras!

Vespere

aŭdiĝas pigoj!

Kvazaŭ festus post varmo.

Viglaĵoj tre laŭtaj .

Koncertas pigoj!

Mi ĉiam

miras pri ili.

Kiam venos ido ĉu

kune restos famili’?

Malpli multepli!

Urga helpo al montaranoj

—laŭ ĉinesko Sopir-al-sudo*

Foliar’

flaviĝis. Iuj

jam kuŝis sur velkinta

herbejo. Surstrata uj’

Manĝo al ĉiuj!

Formikoj

sube , birdetoj

supre serĉantaj manĝojn.

La gril’ ĉe rivereto .

eĥis kantetoj.

Ankoraŭ

somerumas gril’.

La tagoj mallongiĝis.

Aperis surĉiel’ mil’

da fi-nubkovril’.

Malofte

pluvis. Seka ter’

bezonas akvon. Bestoj

estas en granda danĝer’ !

Helpu ni al ter’!

Soldatoj

kaj bona homar’

kunagiĝis tre sukcese!

